

АНАЛІЗ ВЗАЄМОДІЇ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК КЛЮЧОВОЇ ЛАНКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

студент **Красуля М.В.**

Сумський державний університет (Україна)

Освіта та професійна підготовка є фундаментом людського розвитку і прогресу суспільства. Забезпечення якісної освіти в державі вкрайне необхідне громадянському суспільству, забезпечення конкурентно спроможності випускників на ринку праці як в державі, так і на міжнародному рівні. Залишається не вирішеним ряд проблем: визначення процедур і показників оцінювання якості освіти; розробка та впровадження прогресивних механізмів взаємодії вищої освіти та роботодавців та інші.

Для покращення якості вищої освіти України на сьогоднішній день було здійснено: розроблено національну систему (рамки) кваліфікації вищої освіти; запроваджено нової трициклової системи, нових напрямків підготовки фахівців з вищою освітою; запроваджено нову ЕCTS та єдину для всіх українських ВНЗ національну систему оцінювання навчальних досягнень студентів; впроваджено додаток до диплома європейського зразка, впроваджено новий Закон України «Про вищу освіту», створено національну агенцію забезпечення якості вищої освіти; створення агенції з академічного визнання і міжнародного обміну, розроблено та впроваджено систему професійних стандартів [1].

Формування ефективної системи вищої освіти у нових економічних умовах вимагає налагодження і відпрацювання механізмів взаємодії між основними її суб'єктами [2]. Насамперед, ефективність вищої освіти виявляється лише через ринок праці, де зосереджений професійно-кваліфікаційний потенціал молодих спеціалістів і де відбувається їх професійна самореалізація. Зацікавленість роботодавця, що є непрямим споживачем освітніх послуг, повинна перш за все впливати на підготовку фахівців, оскільки саме від нього залежить їх подальше працевлаштування. Однак сьогодні роботодавець є досить пасивним і фактично не бере участі в замовленні спеціалістів та підвищенні якості освітніх послуг що, безумовно, впливає на обмежене врахування його потреб та інтересів при підготовці фахівців [3]. Взаємодія з роботодавцями починається зі спільної розробки нормативної бази. Також одним з пунктів у процедурі оцінки якості є участь роботодавців у роботі різних експертних комісій, насамперед, при акредитації вузів. Також важливим джерелом розвитку є фінансування професійної підготовки за кошти самих підприємств.

Забезпечення якості освіти є однією з головних умов мобільності, сумісності та привабливості системи вищої освіти будь-якої країни, головною складовою престижу вищого навчального закладу. Завдання забезпечення якості вищої освіти є багатоплановим.

Якість освіти доцільно розглядати в двох аспектах (рис. 1): зовнішній аспект: якість результату освітнього процесу – відповідність рівня підготовки випускників попиту роботодавців (вимогам стандартів); внутрішній аспект: характеристики системи забезпечення цієї якості – зміст освіти, рівень підготовки абітурієнтів, студентів, викладацьких кадрів, інформаційно-методичний супровід, матеріально-технічне забезпечення якості підготовки, використовувані навчальні технології, наукова діяльність тощо [4].

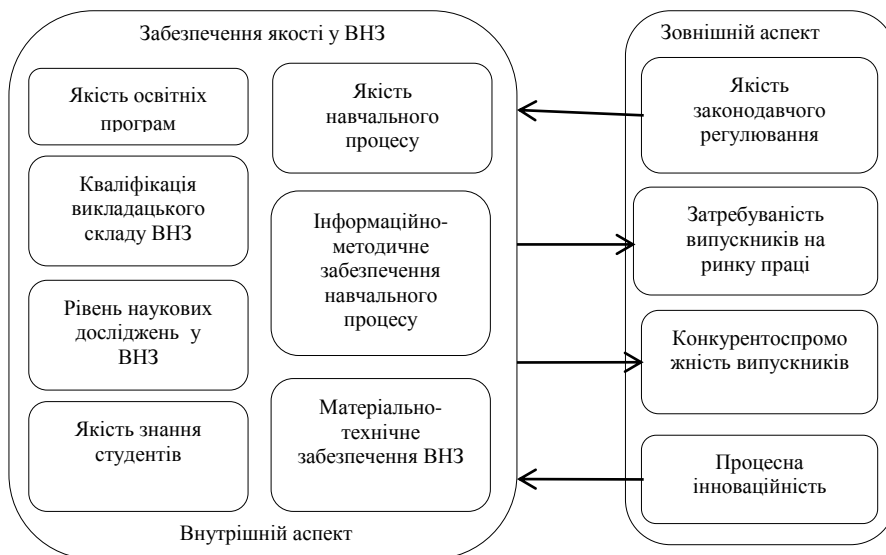

Рис.1 Система забезпечення якості вищої освіти в Україні

Сьогодні проблема якості освіти – одна з центральних у сучасній освітній політиці та науці. Для успішного вирішення цієї проблеми просто необхідно навчитися оцінювати, і оцінювати коректно, якість освіти.

Існує багато підходів до визначення якості вищої освіти, основними можна визначити такі: Модель Л. Харві й Д. Гріна, Модель Ж. Перри, Модель досконалості Європейської організації менеджменту якості (EFQM), Модель ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education).

Важливим питанням є те, що саме оцінювати і хто виступає оцінювачем. Суб'єктами оцінювання виступають: вищі навчальні заклади, замовники та зацікавлені сторони, треті сторони. Об'єкти оцінювання можна умовно поділити на три великі групи: 1) потенціал ВНЗ; 2) діяльність ВНЗ; 3) результати діяльності ВНЗ. Також існує варіант оцінювати якість вищої освіти на основі інтегрального показника, який будують як певну комбінацію окремих індикаторів.

В свою чергу, експерти дослідження якості головними бар'єром для найму молодих спеціалістів без досвіду роботи вважають нестабільну економічну ситуацію в країні, яка не дозволяє більшості компаній будувати довгострокові стратегії та вкладати кошти в навчання молоді [6].

1. Болонський процес: стан та перспективи розвитку вищої освіти в Україні : зб. тез. доп. ІХ всеукр. наук.-метод. конф., Київ, 18-19 листоп. 2010 р. - К. : НТУУ "КПІ", 2010. - Ч. 1. - 292 с.;
2. Цимбал Л.І. Особливості регулювання ринку освітніх послуг в Україні: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.03 / Цимбал Л.І. – Чернігів, 2010. – 22 с.;
3. Мартякова О.В., Снігова С.М., Мудра О.В. Регулювання взаємодії ринків освітніх послуг та праці на основі механізму управління їх / О.В. Мартякова, С.М. Снігова, О.В. Мудра // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – № 3. – С. 154-168.;
4. Кубанов Р.А. Якість освіти: суть поняття та особливості оцінювання / Р.А. Кубанов // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 13 (272), Ч. II, 2013;
5. Досвід працевлаштування випускників вищих навчальних закладів: погляд випускників та роботодавців. 2013. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/bestuniverua/ss-27208268>.

*Науковий керівник: асистент **Смоленніков Д.О.***

Красуля, М.В. Аналіз взаємодії вищих навчальних закладів та суб'єктів господарської діяльності, як ключової ланки забезпечення якості вищої освіти [Текст] / М.В. Красуля; наук. кер.: Д.О. Смоленніков // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 467-469.